

Våra grödor

Dubbel skörd. Noggrannhet är A och O för att lyckas med vitklöverfrö. Nils-Gustav Nilsson, Planagården följer odlingen dagligen vid tiden för full pollinering. Träd, buskage och halmbalar ger bina behagligt vindskydd. Biodlare Alf Gustavsson är redan igång med honungsskörd.

Vitklöver

– högoddsgröda för odlare med pokerkvalitéer

Text & foto Hans Jonsson

Intresset för poker ökar dramatiskt just nu. Många känner sig kallade, få är utvalda. Det är precis som med fröodling av vitklöver. Krystad liknelse? Kanske, kanske inte. Vinsterna varierar och den ena given, eller året, är sannerligen inte den andra lik. Full pott ett år avlöses ofta nästkommande år med ett slokörat konstaterande att det här inte gick speciellt bra... Se bara de två senaste åren med medelskördar på 95 respektive 500 kilo per hektar.

Men det handlar inte om att man som odlare är offer för någon slags oförutsägbar högre makt. Pokerspelaren och vitklöverodlaren litat på sin kunskap, listighet och uthållighet. Det går att påverka utfallet av insatserna. Och härmed gör Nils-Gustav Nilsson, Planagården, entré. Känd fröodlare norr om Helsingborg som valt att lägga 25 procent av sina 200 hektar som fröodling. Drygt tio hektar av dessa är vitklöver.

– Svårast är att hitta rätt skördetidpunkt. Man måste försöka bedöma hur mycket man vill att fröna skall fyllas kontra risken för att de tidigast mogna fröna/blomhuvudena faller ner till marken och gror, berättar Nils-Gustav Nilsson initierat.

Skörden föregås av blastdödning som ska utföras 25-30 dagar efter full pollinering. Att bedöma den maximala pollineringsdagen, det är i sanning en subtil konst som

Nils-Gustav behärskar mästertligt. Liksom pokerspelaren lämnar han inget år slumpen. Följande ska bedömas:

- **Blomningsintensitet.** Det kommer nya blommor hela tiden, notera minst en gång om dagen.
- **Väder.** Temperaturen ska helst vara över 20 grader. Vinden får inte vara för stark.
- **Binas aktivitet.** Det ska helst vara tre bin per kvadratmeter. Då är det bra. Det är lite svårt att bedöma, men träning ger färdighet.

När alla korten ligger på bordet – då gäller full blom! På min fråga varför Nils-Gustav odlar vitklöverfrö så berättar han:

– Det är en mycket intressant odling som har hög potential och kan ge mycket när väder och bestånd stämmer. Den är mycket bra i växtföljden, till exempel är det suveränt med höstveten efter vitklöver.

Hur är det då med pokerfejset? Tja, det kan nog vara bra att ta fram när skörden seglar iväg mot 1000-kilostrecket. Per hektar. Med priser över 20 kronor kilot kan nettot ställa till vissa problem vid julbidningarna. □

Fotnot: Artikeln ingår i Svensk Frötidning artikelserie "Våra Grödor". Nästa gröda i tur är vårraps. Artiklarna finns samlade på hemsidan: www.svenskraps.se/frotidning

FAKTA

Vitklöver

Latinskt namn: *Trifolium repens* L. Artnamnet repens kommer av latinets repere (krypa) och betyder krypande, namnet syftar på växtsättet. Som kuriositet kan nämnas att blommorna enligt Nyman (1868) kan tjäna som nödbrödsämne.

Honung från vitklöver är mycket söt, ljus och saknar utpräglad arom.

Binas pollinering betyder oerhört mycket för klöverns frösättning eftersom blomman är självsteril och måste korsbefruktas.

Den svenska fröodlingen av vitklöver har fördubblats de senaste fem åren och uppgick 2005 till nästan 800 hektar. Medelskörd ligger på 250 kilo per hektar men variationen är enorm. Vissa år uteblir skörden nästan helt och grobarheten är mycket dålig. Tre fjärdedelar av odlingen ligger i Skåne.

Vitklöverblomma. Förföriskt vacker men nyckfull för fröodlaren.